

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o „Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ o objavljivanju nefinancijskih informacija i informacija o raznolikosti od strane nekih velikih poduzeća i grupa”

COM(2013) 207 final – 2013/0110 (COD)

(2013/C 327/10)

Izvjestiteljica: **gđa PICHENOT**

Dana 2. i 21. svibnja 2013., sukladno članku 50. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Vijeće i Europski parlament odlučili su savjetovati se s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom o

Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ o objavljivanju nefinancijskih informacija i informacija o raznolikosti od strane nekih velikih poduzeća i grupa

COM(2013) 207 final – 2013/0110 (COD).

Stručna skupina za jedinstveno tržište, proizvodnju i potrošnju, zadužena za pripremu rada Odbora o toj temi, usvojila je mišljenje 27. lipnja 2013.

Europski gospodarski i socijalni odbor usvojio je mišljenje na svom 491. plenarnom zasjedanju održanom 10. i 11. srpnja 2013. (sastanak od 11. srpnja 2013.), s 95 glasova za, 31 glasom protiv i 4 suzdržana glasa.

1. Zaključci

1.1 Odbor prihvaća prijedloge Komisije za izmjene računovodstvenih direktiva, kako u vezi s objavljivanjem nefinancijskih podataka, tako i s iznošenjem podataka o raznolikosti u upravnim tijelima. Ove ograničene izmjene pomažu poboljšati okvire korporativnog upravljanja Europske unije ⁽¹⁾.

1.2 Odbor preporučuje da Europski parlament i Vijeće uzmu u obzir ravnotežu koja se želi postići ovim izmjenama za poboljšanje transparentnosti u ekološkom, socijalnom i društvenom području te u upravljanju. Prijedlog Komisije fleksibilan je i prikladan instrument koji služi za poboljšanje komunikacije s dioničarima, ulagačima, zaposlenicima i ostalim zainteresiranim stranama. Kako se želi izbjeći nametanje dodatnih zahtjeva manjim poduzećima, ovaj Prijedlog upućen je samo velikim trgovačkim društvima.

2. Preporuke:

2.1 Odbor priznaje da **uravnotežena kombinacija ovih elemenata** omogućuje pružanje nefinancijskih informacija dioničarima na glavnoj skupštini te omogućuje informiranje zainteresiranih strana velikih poduzeća. Svi ovi uvjeti u potpunosti odgovaraju iskazanim ciljevima transparentnosti i dosljednosti.

— Znatna količina nefinancijskih podataka objavljuje se u godišnjem izvješću o upravljanju;

— Te informacije naročito se odnose na ekološka i socijalna pitanja te pitanja vezana uz zaposlenike, uz poštovanje ljudskih prava i borbu protiv korupcije;

— te informacije se odnose i na politike koje provodi poduzeće u tim područjima i na njihove rezultate, kao i na rizike i nesigurnosti vezane uz ta pitanja te na način na koji se poduzeća prema njima odnose;

— ovaj instrument primjenjuje se na sva trgovačka društva na koja se odnose sadašnje računovodstvene direktive;

— primjena ove obveze ograničena je na poduzeća s više od 500 zaposlenika čija je bilanca veća od 20 milijuna eura ili čiji promet premašuje 40 milijuna eura, čime se isključuju mala i srednja poduzeća;

— poduzeća se mogu osloniti na nacionalne okvire, međunarodne okvire ili okvire EU-a, u kojima se definiraju načela i/ili pokazatelji kao i smjernice u vezi s objavom izvještaja;

— svako poduzeće odabire informacije koje su za njega relevantne.

— primjena metode „poštuj ili objasni” obvezuje poduzeće na podnošenje informacija, dajući mu određenu fleksibilnost u slučaju da mu se nedostatak informacija čini opravdanim;

— Zbog elastičnosti direktive moguće je ne povećati administrativno opterećenje posebno zato što je ostavljena mogućnost da se nastavi sastavljati poseban izvještaj koji odgovara istim zahtjevima, a sastavni je dio izvješća o upravljanju;

⁽¹⁾ SL C 24 od 28.1.2012, str. 91.

2.2 Uzevši u obzir postignutu ravnotežu, Odbor smatra da je sada **pravi trenutak** za usvajanje prijedloga direktive za izmjenu računovodstvenih direktiva:

- u periodu kada su civilna društva osjetljivija na učinke poduzeća na zajednicu, kada se traži veća transparentnost država i poslovnih krugova, kada se razvija socijalno odgovorno ulaganje ⁽²⁾;
- u kontekstu kada se nacionalna zakonodavstva i preporuke o nefinancijskim informacijama razlikuju, ali istovremeno i približavaju, kada se međusobni referentni sustavi, na primjer sustavi OECD-a i Međunarodne organizacije rada, u zadnjih deset godina revidirani, kada je uspostavljen standard ISO 26000 i kada se poboljšavaju instrumenti izvještavanja o nefinancijskim informacijama kao što su Globalna inicijativa za izvještavanje (*Global Reporting Initiative, GRI*), Europska federacija udruga financijskih analitičara (*European Federation of Financial Analysis Societies, EFFAS*), agencije za rangiranje, organizacije za analizu poduzeća i sektorski referentni sustavi;
- u trenutku u kojem, zbog naučenih lekcija iz financijskih, gospodarskih, socijalnih i ekoloških kriza raste potreba za transparentnošću ⁽³⁾, kako u okvirima EU-a tako i međunarodnim, što se posebno odnosi na područja ulaganja, poreznog sustava i borbe protiv korupcije naročito u ekstraktivnim industrijama;
- kada su izgrađeni alati za mjerenje ekološkog utjecaja proizvodnih aktivnosti kao što su analiza životnog vijeka proizvoda, ekološki otisak, izračun troškova negativnih vanjskih učinaka;
- kada određena poduzeća reagiraju na zabrinutost odgovornih potrošača nudeći im održivija dobra i usluge, izbjegavajući npr. planirano zastarijevanje i dajući prednost poštenoj trgovini.

2.3 Odbor pozdravlja činjenicu da izmijenjene računovodstvene direktive pružaju nove **perspektive** jer

- namjeravaju uključiti u strategiju i komunikaciju poduzeća ekološka, socijalna i upravna pitanja;
- vrednuju ulogu glavnih skupština dioničara i postavljaju osnove za načela odgovornog ulaganja;
- pružaju zaštitu i fleksibilnost te tako dopuštaju svim poduzećima koja svoju društvenu odgovornost vide kao mikroeekonomski izraz održivog razvoja, da se uključe u ovaj proces napretka;
- pružaju novi način predstavljanja i odlučivanja u strategiji poduzeća, u cilju promicanja dugoročnosti i jačanja odnosa između podružnice i matičnog poduzeća.

⁽²⁾ SL C 21 od 21.1.2011, str. 33.

⁽³⁾ Mišljenje EGSO-a "Europsko pravo trgovačkih društava i upravljanje poduzećima" (još neobjavljeno u SL-u).

2.4 Odbor želi privući **pažnju Europskog parlamenta i Vijeća na sljedeće preporuke:**

- poduzeća trebaju prikazati pozitivne i negativne učinke svog rada na društvo,
- u svojim izvješćima poduzeća trebaju napomenuti imaju li predstavnike zaposlenika u upravnim ili nadzornim tijelima,
- institucije koje predstavljaju osoblje trebaju biti obaviještene o izradi izvješća o upravljanju i treba ih se upitati za savjet o istome,
- stručni dio izvješća koji se odnosi na ekološka, socijalna i upravna pitanja, moraju prirediti osobe stručne na tim područjima, posebno u socijalnim i ekološkim pitanjima
- naručiteljska poduzeća trebaju podnijeti izvješće o svojim odnosima s opskrbnim lancem ili s lancem vrijednosti posebno u vezi s radnim pravom i ljudskim pravima,
- poduzeća koja nisu podređena direktivi mogu svakodnevno na vlastitu ruku koristiti transparentnost kako bi poboljšala svoj način vođenja poslova,
- države članice trebaju uključiti kvalitetu iznošenja nefinancijskih informacija u svoje nacionalne strategije o načelima korporativne društvene odgovornosti,
- u okviru usklađivanja države članice koje to smatraju poželjnim, mogu sniziti potreban prag, kako bi značajan broj nacionalnih poduzeća bio uključen u direktivu,
- treba pozvati Komisiju da započne ili pojednostavi postupak kojim se združuju "mnogobrojne zainteresirane strane" ⁽⁴⁾ kako bi se bolje definirala vodeća načela i referentni kriteriji koji će olakšati usporedivost, a dugoročno i usklađivanje.
- Unutar vlastite politike osvješćivanja i promoviranja načela korporativne društvene odgovornosti, u skladu s Komunikacijom iz 2011. godine, Komisija treba dotičnim poduzećima preporučiti uporabu međunarodnih referentnih vrijednosti kao smjernica za objavljivanje nefinancijskih informacija koje su najviše u skladu s novom definicijom načela korporativne društvene odgovornosti.

2.5 Odbor odobrava predloženu izmjenu četvrte direktive koja se odnosi na obvezu pružanja informacija o **politici raznolikosti koju poduzeće primjenjuje u svojim upravnim tijelima.**

2.6 Odbor naglašava da se ne radi samo o upravnim ili o nadzornim odborima nego da bi politika raznolikosti mogla biti korisna i u savjetodavnim odborima, a posebno u odboru za reviziju.

⁽⁴⁾ SL C 161 od 6.6.2013, str. 35.

2.7 Podsjeća da ambicije vezane uz zastupljenost žena u vijećima nisu ispunjena u većini država članica ⁽⁵⁾.

2.8 Odbor smatra da se među kriterije zastupljenosti treba uključiti i sudjelovanje članova koji pripadaju skupini zaposlenika, osobito Europskom radničkom vijeću, a kojima su sindikalne organizacije povjerile mandat.

2.9 Odbor također preporučuje da Komisija ovu izmjenu uklopi u odredbu o nesmanjivanju u odnosu na postojeće nacionalno zakonodavstvo, te da, u roku od pet godina po stupanju na snagu ove Direktive, provede procjenu utjecaja ovih izmjena računovodstvenih direktiva na praksu poduzeća u objavljivanju nefinancijskih informacija.

3. Kontekst

3.1 Ovaj prijedlog izmjene računovodstvenih direktiva nastavlja se na nastojanja Zelene knjige iz 2001. godine vezana uz načela korporativne društvene odgovornosti ⁽⁶⁾, nadopunjene komunikacijom iz 2006. godine ⁽⁷⁾ te odgovara na obaveze preuzete u najavi Plana rada Komunikacije iz 2011 ⁽⁸⁾. Ova izmjena postala je neophodna zbog rezultata studije o utjecaju, koja jasno pokazuje ograničenja učinkovitosti objavljenih nefinancijskih informacija poduzeća, a u velikoj mjeri su tome doprinijela i javna savjetovanja. Kvaliteta informacija je neujednačena. Uostalom, broj poduzeća je nedovoljan.

3.2 Jačanje transparentnosti poduzeća u socijalnim i ekološkim pitanjima najavljeno je u Komunikaciji Komisije od travnja 2011. o Aktu o jedinstvenom tržištu.

3.3 Odbor je još 2005.g., od Mišljenja o instrumentima za mjerenje i obavještanje ⁽⁹⁾, uzeo u obzir četvrtu direktivu o godišnjim financijskim izvještajima koja sadrži podatke o nefinancijskim informacijama, nudeći poduzećima mogućnost objavljivanja određenih podataka o socijalnim i ekološkim aspektima njihovih aktivnosti. Odbor je 2012. g. podržao cilj Komisije da poveća zastupljenost spolno i društveno različitih članova unutar upravnih ili nadzornih tijela. U mišljenju iz 2012. g. ⁽¹⁰⁾ o Komunikaciji o načelima korporativne društvene odgovornosti Odbor je podsjetio na svoj stav prilog obaveznog nefinancijskog izvješća.

3.4 Ujedinjena Kraljevina prva je država članica koja je 1992. g. u upravu poduzeća uvela kodeks (po imenu Cadbury) ⁽¹¹⁾ koji slijedi načelo "poštuj ili objasni". Ovaj su pristup, uz razlike u postupcima, usvojile i druge države uključujući Njemačku i Dansku. Fleksibilnost ove metode sastoji se u pravu poduzeća da za sebe zadrže informacije o osjetljivim pitanjima, kao što je borba protiv korupcije, koja radi učinkovitosti zahtijevaju određenu povjerljivost pa čak i tajnost.

3.5 Više država, među kojima i Francuska, Nizozemska, Ujedinjena Kraljevina, Švedska i Španjolska, usvojile su tijekom zadnjeg desetljeća, zakone kojima je cilj izgraditi nacionalni okvir izvještavanja u cilju usklađivanja europskih standarda.

3.6 Za vrijeme irskog predsjedanja postignut je europski sporazum o transparentnosti ekstraktivnog sektora. U tom sporazumu revidira se računovodstvena direktiva. U Direktivi se sada zahtijeva transparentnost (od države do države i od projekta do projekta) svih financijskih isplata europskih poduzeća ekstraktivnog i šumarskog sektora državama u kojima djeluju.

3.7 U rezoluciji iz veljače 2013. ⁽¹²⁾, Europski parlament prepoznao je, u odnosu na poduzeća, važnost iznošenja podataka o održivosti, kao što su socijalni i ekološki faktori, kako bi se odredili rizici na području održivosti i kako bi se povećalo povjerenje ulagača i potrošača. Europski parlament zatražio je od Komisije da podnese prijedlog o objavljivanju nefinancijskih podataka poduzeća.

3.8 Sada, u vrijeme krize, kada europsko javno mnijenje od poduzeća zahtijeva više etičnosti, praksa načela korporativne društvene odgovornosti je prepoznata kao čimbenik koji može pridonijeti trgovinskoj politici EU-a, politici razvoja i provedbi strategije Europa 2020. Ona daje prednost socijalnom i civilnom dijalogu (društvenom dijalogu). Ona također treba omogućiti bolje razumijevanje stvarnosti u cijelom lancu podugovaranja. Činjenice poput katastrofe u zgradi Rana Plaza u Bangladešu, podsjetile su nas na potrebu da obratimo pozornost na odgovornost naručitelja radova.

U Bruxellesu, 11. srpnja 2013.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Henri MALOSSE

⁽⁵⁾ SL C 133 od 9.05.2013, str. 68.

⁽⁶⁾ COM(2001) 366 final.

⁽⁷⁾ COM(2006) 136 final. et SL C 286 od 17.11.2005, str. 12.

⁽⁸⁾ COM(2011) 681 final. i JO C 229 od 17.11.2005., str. 77.

⁽⁹⁾ SL C 286 od 17.11.2005, str. 12.

⁽¹⁰⁾ SL C 229 od 31.7.2012, str. 77.

⁽¹¹⁾ "Financijski aspekti upravljanja poduzećima" 1.12.1992.

⁽¹²⁾ Rezolucija 2012/2098 (INI), izvjestitelj: g. Raffaele BALDASSARRE.

PRILOG

mišljenju Europskog gospodarskog i socijalnog odbora

Sljedeći amandman koji je dobio više od četvrtine glasova odbačen je tijekom rasprave (članak 54. stavak 3. Poslovnika):

Zamijeniti tekst mišljenja CES3548-2013_00_00_TRA_AS tekstem koji slijedi:

1. Opće primjedbe

1.1 EGSO prijedlog direktive smatra nepotrebnim (posebno kad se radi o obavezi pružanja informacija o politici raznolikosti), jer po njegovom mišljenju na tom području nema potrebe za usvajanjem novih pravnih odredbi na razini EU-a. **Općenito, EGSO ne vidi da ova direktiva donosi ikakvu ključnu dodatnu vrijednost u odnosu na važeće odredbe, već, naprotiv, strahuje da bi mogla povećati administrativnu opterećenost.**

1.2 EGSO smatra da je transparentnost sastavni dio modernog upravljanja poduzećem. Europska poduzeća dokazala su da su u postojećem zakonodavnom okviru dovoljno transparentna. U Europi socijalna odgovornost spada u nadležnost poduzeća, ona je sastavni dio njihove strategije a provodi se na dobrovoljnoj osnovi. Europska poduzeća nisu čak ni u kriznim vremenima smanjila svoju razinu transparentnosti niti odgovornosti.

1.3 EGSO je svjestan činjenice da određeni dionici i šira javnost imaju potrebu za većom transparentnosti u politici poduzeća, naročito kad se radi o objavljivanju socijalnih i ekoloških informacija. Ovo se posebno odnosi na poduzeća koja djeluju u trećim zemljama, kao na primjer poduzeća ekstraktivne industrije u Africi, (ekološki rizici, korupcija), tekstilna poduzeća u Aziji (socijalni izazovi, ljudska prava) itd.

1.4 Jedina dodana vrijednost koja se prijedlogu može priznati jest ta da se usredotočio na problematiku rizika, njihovu definiciju, način na koji se njima upravlja i obavezu da njihovog prijavljivanja. To bi poduzećima omogućilo da lakše upravljaju rizicima i mogućnostima i time bolje preuzmu odgovornost za svoje nefinancijske aktivnosti. Međutim, čak i u tom slučaju bi dotično poduzeće trebalo moći samo odlučiti želi li to uraditi ili ne.

2. Nefinancijske informacije

2.1 EGSO zna da, općenito gledano, jačanje transparentnosti značajno pridonosi dobrom funkcioniranju unutarnjeg tržišta. Bolja usporedivost informacija o poslovanju poduzeća može utjecati na učinkovitost odluka koje donose investitori ili dioničari.

2.2 EGSO smatra da su sadašnji način i opseg objavljivanja nefinancijskih informacija kvalitetni i dostatni u odnosu na zadani cilj. Obavezno objavljivanje informacija koje se sada predlaže bilo bi pretjerano opterećujuće i ne bi bilo u skladu s načelom proporcionalnosti. Stoga EGSO smatra da bi bilo bolje kad bi prijedlog zahtijevao objavljivanje samo istinski relevantnih i jasnih informacija kako se poduzećima ne bi bespotrebno nametali dodatni administrativni troškovi te kako bi prijedlog korisnicima informacija (ulagačima, dioničarima, zaposlenicima) istovremeno pružio optimalnu dodatnu vrijednost.

2.3 EGSO smatra da bi bilo bolje da poduzeća objave nefinancijske informacije samo ako to sama odluče. Sukladno tome, Odbor predlaže izmjenu sadržaja članaka 1. i 2. prijedloga direktive.

2.4 Prema prijedlogu, mala i srednja poduzeća ne bi trebala objavljivati nefinancijske informacije, što odgovara dugoročnim ciljevima Europske unije koja poduzetnicima želi umanjiti administrativna opterećenja.

2.5 EGSO smatra da su odredbe prijedloga koje predviđaju objavljivanje nefinancijskih informacija u okviru godišnjeg izvješća i njihovu provjeru od strane ovlaštenog revizora, složene i teško razumljive, te bi trebale biti nadopunjene praktičnim uputstvima. Europsko zakonodavstvo od ovlaštenog revizora zahtijeva mišljenje o usklađenosti izvješća o upravljanju sa godišnjim financijskim izvješćem, znajući da važeće odredbe zahtijevaju da to isto izvješće o upravljanju sadrži godišnje financijsko izvješće i izvješće ovlaštenog revizora te, eventualno, i druge dokumente. Međutim, provjera nefinancijskih informacija mogla bi biti izuzetno problematična i skupa. Važno je točno odrediti podatke koji trebaju biti objavljeni u godišnjem izvješću vodeći računa da se korisnika spomenutog izvješća ne optereti nebitnim informacijama. EGSO će zagovarati objavljivanje nefinancijskih informacija u dokumentima za koje zakonom propisana revizija nije potrebna.

3. Raznolikost

3.1 EGSO smatra da obavezno objavljivanje 'politike raznolikosti' predstavlja suvišno i neopravdano administrativno opterećenje čiji pozitivni učinci nisu vidljivi. Po njegovom mišljenju, nametanje 'politike raznolikosti' privatnim subjektima te obaveza da je objave kao poslovnu politiku i, štoviše, predstave razloge zbog kojih još nije uvedena, predstavlja neopravdano uplitanje u slobodu poduzetništva i slobodu donošenja odluka vlasnika poduzeća. Odbor takvo uplitanje odlučno odbacuje. Svako poduzeće trebalo bi dobrovoljno odlučiti hoće li objaviti informacije o sebi, što bi ovisilo o tome da li mu te informacije daju prednost u tržišnom natjecanju ili ne. EGSO se također, iz više razloga, protivi mjerama povezanim s predočavanjem podrobnih informacija o politici 'raznolikosti'.

3.2 Treba napomenuti da, suprotno netočnim tvrdnjama u objašnjenju, objavljivanje informacija o 'politici raznolikosti' u sastavu organa poduzeća ne utječe na upravljanje niti na uspjeh poduzeća. EGSO smatra da bi ili vlasnici ili dioničari poduzeća trebali odlučivati o osobama koje će upravljati njihovim poduzećem, mehanizmima za kontrolu upravljanja te o ulozi koju će nadzorna i upravna tijela imati u tom postupku. Poslovanje poduzeća je, prije svega, odgovornost vlasnika ili dioničara, a to uključuje i rizik od mogućih gubitaka nastalih uslijed donošenja loših poslovnih odluka. Umjetnim mijenjanjem sastava nadzornih i upravnih tijela može se samo poremetiti trenutno stanje stvari koje dobro funkcionira.

3.3 Europska komisija se ni u kojem slučaju ne bi trebala uplitati u postupak donošenja odluka o, na primjer, broju članova odbora, njihovim kvalifikacijama, dobi ili spolu. U ovoj analizi izvješća Europska komisija nije pokazala da postoji izravna veza između dobi, spola i ostalih aspekata te uspješnosti poduzeća, a kada bi to i bio slučaj to ne bi opravdalo **autoritarno uplitanje u sastav nadzornih i upravnih tijela poduzeća.**

4. Zaključci

S obzirom na gore navedene argumente, EGSO će:

- 1) sukladno načelu supsidijarnosti dati prednost tome da se donošenje odluka o objavljivanju nefinancijskih informacija prepusti poduzećima, koja će o tome odlučivati na dobrovoljnoj osnovi, ili da se te obaveze odrede nacionalnim propisima;
- 2) predložiti da se odredba o 'politici raznolikosti' iz članka 1. stavka 2. prijedloga direktive izbaci iz teksta ili, ako to ne bude izvedivo, da se objavljivanje informacija o 'politici raznolikosti', uključujući i objašnjenje razloga zbog kojih takva politika nije uvedena, prepusti slobodnoj odluci samog poduzeća ili nacionalnim propisima.

Rezultat glasanja

Glasova za:	37
Glasova protiv:	96
Suzdržanih glasova:	2